

	Політичні режими сучасності
	<p>Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)</p> <p>Освітньо-професійна програма: 052 «Політологія»</p> <p>Курс навчання: 3</p> <p>Кількість кредитів: 3</p> <p>Мова викладання: українська</p>

СИЛАБУС

Викладач:	кандидат політ. наук, доцент Шабанов Михайло Олександрович
Кафедра:	політології
Контактна інформація:	universe2021s@gmail.com

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання курсу полягає у засвоєнні студентами поняття політичного режиму, його сутнісних рис, розкриття структури, функцій і типології політичних режимів як складової частини загального соціально-політичного процесу.

Завдання: проаналізувати важливі елементи політичного режиму та визначити фактори, що впливали на створення різноманітних політичних режимів минулого та сучасності, систематизувати концептуальні позиції щодо політичних режимів сучасності.

Передумовою вивчення дисципліни є опанування таких дисциплін, як Філософія, Соціологія, Історія України, Вступ до курсу, Загальна теорія політики, Теорія влади.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Результати навчання	Завдання
Тема 1. Політичний режим: поняття та основні підходи	Вміти обґрунтовувати актуальність вивчення курсу та необхідність дослідницької роботи у розробці феномену та концепту «політичний режим». Вміти застосовувати методи отримання знання в сфері системної політики – режимної проблематики.	Питання, задачі, реферативні роботи
Тема 2. Історичні витоки та форми політичних режимів	Знати основні історичні етапи політогенезу та формуванні політичних режимів. Вміти творчо інтерпретувати трансформації	Питання, задачі, реферативні

	політичних режимів в залежності від зовнішніх й внутрішніх умов та викликів	роботи
Тема 3. Політична влада як стрижень політичного режиму	Знати та вміло застосовувати політологічні та міждисциплінарні уявлення щодо теорії влади та практики легітимації. Вміти здійснювати критичний аналіз політичних процесів та продукування механізмів управління / володарювання в сучасних країнах.	Питання, задачі, реферативні роботи
Тема 4. Структура та особливості функціонування політичного режиму	Знати та вміло інтерпретувати зміст основних наукових понять, що складають науковий інструментарій сучасної теорії політичних режимів. Вміло застосовувати набуті теоретичні знання під час практичної діяльності при аналітиці структурних елементів й умов функціонування політико – режимних форм.	Питання, задачі, реферативні роботи
Тема 5. Культурно-ідеологічна складова у функціонуванні політичного режиму	Розумітися на змісті та основних напрямках розвитку політичної культури та умов цивілізаційного середовища конституювання політичних режимів.. Творчо застосовувати теоретичні напрацювання вітчизняної та зарубіжної науки під час практичної експертної діяльності.	Питання, задачі, реферативні роботи
Тема 6. Демократичний режим	Знати основні положення сучасної політології та суспільних наук щодо структури, динаміки та причин і умов виникнення демократії. Знати основні принципи, тактики та стратегії управління демократичними режимами сучасності. Бути обізнаним в основних постулатах демократичних концепцій.	Питання, задачі, реферативні роботи
Тема 7. Авторитарний режим	Знати основні теоретичні напрацювання вітчизняної та зарубіжної науки в сфері досліджень авторитаризму. Вміти творчо використовувати набуті знання під час практичної діяльності з моніторингу та аналітичної експертизи сучасних політичних режимів на предмет відповідних персоналістсько – авторитарних та корпоративно – авторитарних тенденцій.	Питання, задачі, реферативні роботи
Тема 8. Тоталітарний режим: сутність, концепція та прояви	Знати наукові постулати сучасних концепцій та теорій щодо сутності тоталітаризму як різновиду політичного (державного) режиму. Розумітися на специфіці тоталітарних режимів, їх небезпеки та деструктивного впливу в сучасну інформаційну епоху.	Питання, задачі, реферативні роботи
Тема 9. Багатоманітність	Знати та творчо інтерпретувати причини та умови диференціації сучасних політичних	Питання, задачі,

політичних режимів. Гібридний політичний режим. Міський політичний режим	режимів у відповідності до різних засадничих критеріїв. Вміти здійснювати критичний аналіз сучасного стану функціонування й розвитку різних типів та форм політичних режимів, пояснювати парадигмальні зміни у сприйнятті класифікацій та типологізацій режимів.	реферативні роботи
Тема 10. Сучасний політичний режим в Україні	Знати історичні умови державотворення в Україні та особливості поетапної трансформації політичного режиму з 1991 року по сьогоднішній день. Вміти творчо інтерпретувати набуті знання під час практичної діяльності у якості політичного консультанта, у складанні аналітичних довідок та політико – прогнозних сценаріїв.	Питання, задачі, реферативні роботи

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бондарева К. В. Поняття політичних режимів як предмет юридичних досліджень. Держава і право. 2012. Вип. 57. С. 76-83.
2. Дзюбенко Ю. М. Феномен гібридних режимів в сучасному політичному просторі / Ю. М. Дзюбенко. Дис. ... канд. політ. наук: 23.00.026. – Одеса, 2016. – 210 с.
3. Денисенко В. І. Формування та функціонування в Україні політичного режиму Віктора Януковича (2010–2014 рр.) : монографія. – Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2021. – 878 с.
4. Калиніна А. О. Виникнення тоталітаризму: умови формування та типологія. *Актуальні проблеми політики*. 2014. Вип. 51. С. 264-272.
5. Калиніна А. О. Від класичного тоталітаризму до сучасної демократії. *Актуальні проблеми політики*. 2014. Вип. 52. С. 281 – 288
6. Кисленко Р. Підходи до концептуалізації гібридного політичного режиму. *Вісник Львівського університету*. 2018. Вип. 19. С. 129 - 137
7. Литвин В. Політичні режими сучасності : інституційні та процесуальні виміри аналізу : навч. посібник / В. С. Литвин. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – С. 377–410.
8. Люстрація в Україні як засіб легітимації нового політичного режиму / С. В. Бондаренко, І. А. Зайченко, Т. Л. Нагорняк, Ю. В. Пачос, М. А. Польовий. *Політичне життя*. 2018. № 2. С. 14–18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pollife_2018_2_4

9. Мацієвський Ю. У пастці гібридності: зигзаги трансформацій політичного режиму в Україні (1991-2014): монографія / Ю.В. Мацієвський. – Чернівці: Книги – XXI, 2016. – 552 с.
10. Політичний режим і народовладдя в Україні: політологічний аналіз: [Монографія] / За ред. проф. Ф.М. Рудича. – К.: ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2011. – 456 с.
11. Польовий М. А. Деякі проблеми вибору методів моделювання для дослідження політичних процесів. Політичне життя. 2016. № 1– 2. С. 47–54. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pollife_2016_1-2_10
12. Польовий М. А. Деякі результати верифікації прогнозу загроз політичній стабільності в Україні до 2030 р. Актуальні проблеми політики: збірник наукових праць / гол. ред. С. В. Ківалов; відп. за вип. Л. І. Кормич. Одеса, 2017. Вип. 60. С. 200–209. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/appol_2017_60_23
13. Польовий М., Полухіна А. Локальна демократія як важлива детермінанта муніципальної реформи в Україні: проблемні аспекти. Evropský politický a právní diskurz. 2020. Sv. 7, Vyd. 3. P. 128–133. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evpopr_2020_7_3_20
14. Ремізов А. Гібридний політичний режим: деякі проблеми концептуалізації. Освіта регіону: політологія, психологія, комунікації. 2012. №3. С. 67-72. Режим доступу: <http://social-science.com.ua/article/848>
15. Сарбаш К. О. Специфіка гібридного політичного режиму в сучасній Україні // Людина, суспільство, політика: актуальні виклики сучасності: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 22-23 травня 2014 р.). Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія», 2014. С. 100-103.
16. Сарбаш К. О. Конкурентний авторитаризм як різновид гібридного політичного режиму // Актуальні питання та проблеми розвитку сучасної цивілізації: історичні, соціологічні, політологічні аспекти: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Херсон, 17-18 квітня 2015 р.). Херсон: Вид. дім «Гельветика», 2015. С. 203-206.
17. Сарбаш К. О. Методологічне значення концепції гібридного політичного режиму в транзитологічних дослідженнях // Рівень ефективності та необхідність впливу суспільних наук на розвиток сучасної цивілізації: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 27-28 лютого 2015 р.). Львів: ГО «Львівська фундація суспільних наук», 2015. С. 86-90.
18. Сарбаш К. О. Неліберальна демократія як різновид гібридних політичних режимів // Суспільні науки XXI століття: перспективні та пріоритетні напрями досліджень: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпропетровськ, 1 серпня 2015 р.). Дніпропетровськ: НО «Відкрите суспільство», 2015. С. 119-123
19. Фісун О. Неформальні інститути та неопатримоніальна демократія в Україні. Агора. 2016. № 17. С. 9-13.

20. Шабанов М. О. Сучасні політичні режими: концептуальні засади та практичний вимір : навч. посіб. / М.О. Шабанов. – Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2022. – 146 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Теми практичних занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
Тема 1. Політичний режим: поняття та основні підходи	0 – 10 (опитування, участь у дискусії)	0 – 10
Тема 2. Історичні витoki та форми політичних режимів	0 – 10 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 10
Тема 3. Політична влада як стрижень політичного режиму	0 – 10 (Реферативна робота, опитування)	0 – 10
Тема 4. Структура та особливості функціонування політичного режиму	0 – 10 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 10
Тема 5. Культурно-ідеологічна складова у функціонуванні політичного режиму	0 – 10 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 10
Тема 6. Демократичний режим	0 – 10 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 10
Тема 7. Авторитарний режим	0 – 10 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 10
Тема 8. Тоталітарний режим: сутність, концепція та прояви	0 – 10 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 10
Тема 9. Багатоманітність політичних режимів. Гібридний політичний режим. Міський політичний режим	0 – 10 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 10

Тема 10. Сучасний політичний режим в Україні	0 –10 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 10
	Всього за семінарські заняття	100
	Всього	100

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Обов'язкова присутність здобувачів на лекційних та практичних заняттях. Обов'язковим елементом є підготовка реферативних робіт та есе з вибраної проблематики тематичного переліку. Умовою складання курсу є набір відповідної кількості балів впродовж практичних занять. У разі відсутності у здобуваа достатньої кількості балів проводиться підсумковий контроль у формі заліку.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять з предмету для здобувачів є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн та в змішаному режимі з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.